

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

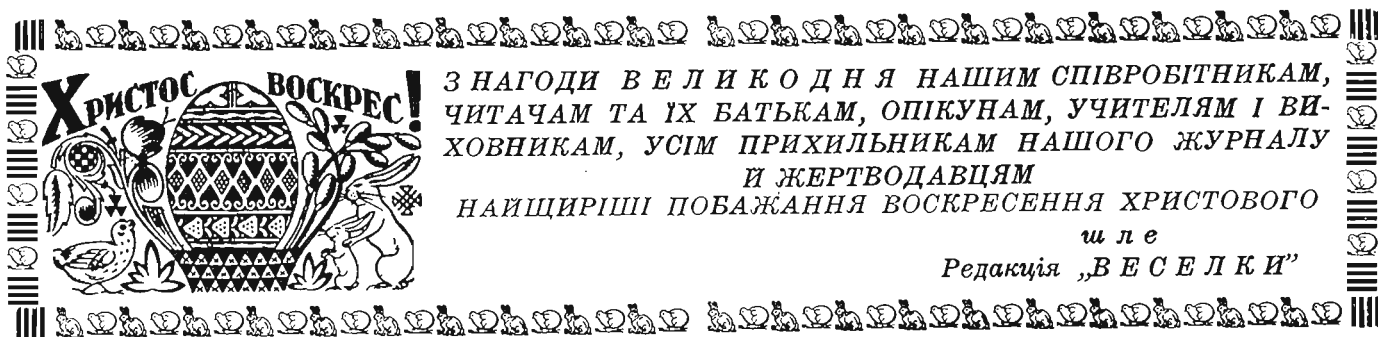
A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXV

КВІТЕНЬ 1978

Ч. 4 (283)

НАЗВИ ДЕРЕВ

В оцих реченнях заховані назви дерев. Знайдіть їх.

- 1) Піду бавитися м'ячем.
- 2) Гра була дуже цікава.
- 3) Грибовий сос навіть Лесі смакував.
- 4) Найпрактичніша краска штанив сіра.
- 5) Коли падає дощ — носи кальшні.
- 6) По вакаціях — знову до школи!
- 7) Навесні садимо деревця.
- 8) Мама бере за руку дощ.

ЧУДЕСНИЙ ДІМ

Був білий дім,
Без вікон дім,
І щось застукало у нім...

Розбився дім, і з дому вмиє
Маленький меншканець біжить,
Живенький і тепленький,
Пухнастий, золотенький.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК З ЧИСЛА „ВЕСЕЛКИ“
ЗА БЕРЕЗЕНЬ 1978 р.: РЕБУСИК: За сонцем хмаронька пливе. ДИВНА КОВДРА: розталій сніг. МЕТАГРАМА: булка, білка. ЗАГАДКА: річка. ХТО ЦЕ? Зозуля.

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода“ заходами Українського Народного Союзу. Редагус Колегія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 доларів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 долари. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

Обкладинка роботи — Ніни Мудрик-Мриц

Published monthly, except May to August Bi monthly at Jersey City, New Jersey

30 Montgomery Street — Jersey City, N.J. 07302
Subscription \$5.00 per year. U.N.A. members \$4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:

Ніна Мудрик-Мриц — „Не я б'ю, лоза б'є, віднині за тиждень Великдень“.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЗАГАДКИ

1. Тонкий і довгий, сяє в траву — не видно.
2. Він скрізь: у полі і в саду,
А в дім не попаде;
І я тоді лиш з дому йду,
Коли вже він не йде.
3. Мене частенько просять, ждуть,
А тільки покажусь — ховатися почнуть.
4. Мене просять, дожидають,
Наче гостя виглядають;
А з'явлюся — хвилюються
Та в захисток ховаються.
5. Довго нема мене — все в'яне,
А як пройду — знов оживає.
6. Один ллє, другий п'є, третій росте.

ХТО Я?

Я двічі роджуся — в перший раз гладеньке, тверденьке, в другий раз — м'якеньке, пухкеньке.

Від мертвого народжується живе, а від живого — мертво.

ЩО ЗА ДИВО?

Дві голови має, та один лиш хвіст,
А ніг має ність.
Що воно за диво? Хто з вас відповість?

ЗНАЙДІТЬ НАЗВИ РІК

Знайдіть у цих реченнях назви рік України:

1. В яру на дві протікає річка.
2. Підшови в моїх черевиках зовсім уже сьогодні стерлися.

Христос Воскрес!

Катерина ПЕРЕЛІСНА

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Христос воскрес! Усе радіє,
Сміється сонечко з небес,
Прозора річечка леліє —
Христос воскрес!
Христос воскрес!

В траві фіялочки зідхають,
І пролісок тремтить увесь,
Розквітла яблунька аж сяє —
Христос воскрес!
Христос воскрес!

Дзвенять пташки у полі, в лісі;
І дзвін співає до небес,
Де білі хмарки розплилися —
Христос воскрес!
Христос воскрес!

Леліти — мінитися, переливатися кольо-
рами; пролісок — рання весняна квітка
(mercury).

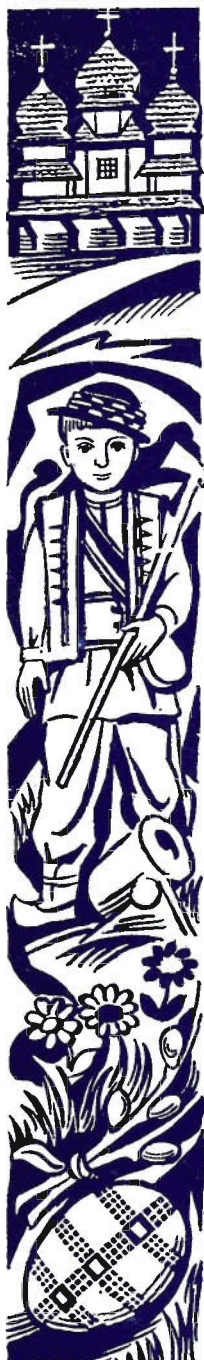

К. ЛУГОВА

ВОСКРЕСНА ПІСНЯ

Христос воскрес!
Христос воскрес!
Весняне сонце землю гріє,
дарує ласку нам з небес,
і все живе співа й радіє.

Як оновився світ увесь,
розквіт у вірі і в надії!
Христос воскрес!
Христос воскрес!
Усе живе весні радіє.

СЛЬОЗИ-ПИСАНКИ

(Легенда)

Була п'ятниця. Ранішнє сонце зачервонило все небо та всі доми в Єрусалимі. В повітрі відчувалася якась дивна тривога, щось, що словами годі переказати. У дворі жидівської ради, Синедріону, чути було дивний галас і крик.

У кутку на камені сидів Ісус Христос. Оточений вартівниками, він очікував на свою дальшу долю. Ще вчора, пізно ввечері, суд засудив його на смерть на хресті. Щоб засуд міг бути виконаний, його мусів потвердити намісник римського цісаря, Пилат. Але він урядувє тільки вдень.

Юрба книжників і фарисеїв, що залягала подвір'я, насміхалася з Ісуса, а вартівники штовхали його й били. Апостоли розбіглися, а зляканий Петро заявив, що Ісуса не знає.

Сонце поволі підіймалося вгору. На подвір'ї з'явилися члени жидівської ради й наказали провести Ісуса до Пилата. Їм було дуже спішно — адже ввечері починається свято Пасхи. Ісус мусить згинутися до того часу! Пилат не дуже цікавився цією справою. Все таки сказав, що не бачить вини „в цього чоловіка“. Радні настоювали та почали погрожувати скаргю до цісаря. Тоді Пилат умив руки на знак, що не бере на себе відповідальності за смерть невинного, і видав Ісуса на розп'яття.

По дорозі зустрічали Ісуса побожні люди, плакали над його долею та помагали йому нести хрест.

Божа мати, дізнавшись, що сталося, також прибула до Єрусалиму. З великим болем зустріла вона Сина, що ніс хрест на гору Голготу. Нічим не могла йому допомогти, бо вояки, що його оточували, не допустили її до Ісуса.

Ісуса розп'яли між двома розбійниками. Божа Мати плакала ревними сльозами під хрестом. По трьох годинах важких мук Ісус помер.

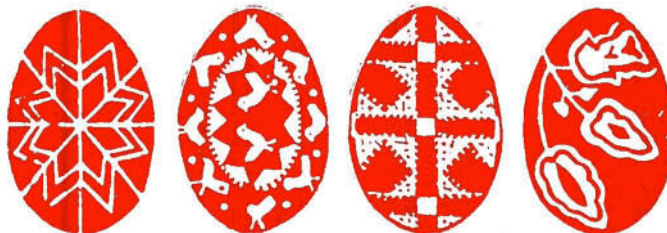
Надходив вечір. На гору прибули деякі учні Ісуса, щоб його поховати, бож у свято не було дозволено, щоб хтось висів на хресті. Його поховали в новім гробі під горою. Коло гробу поставлено військову сторожу. Люди розійшлися.

Божа мати ніяк не могла відійти від гробу свого улюбленого Сина. Вона ще довго там стояла, аж землю прикрила темна ніч. Тоді й вона з великим болем у серці поволі пішла до міста, але цілу дорогу скропила гіркими сльозами. Що далі відходила від гробу, то гарячіші та болючіші були сльози. В суботу всі святкували, і до Ісусового гробу ніхто не приходив. А в неділю рано вранці зібралися кілька побожних жінок і пішли до гробу Ісуса. Згідно із тамошнім звичаєм, вони хотіли намазати тіло померлого олійками, бо цього вони не встигли зробити у п'ятницю.

У гробі вже не застали Господнього тіла, і ангел сказав їм, що Христос воскрес. Не було вже й військової сторожі: вона розбіглася. Жінки, врадувані цією новиною, верталися щасливі до міста. На дорозі вони побачили прегарні писанки і стали їх збирати. Вони зразу зрозуміли, що це — сльози Божої Матері, які перетворились на писанки. Зустрічаючи людей по дорозі, вони з радістю говорили: „Христос воскрес!“ і наділяли їх гарними писанками.

Від тієї пори писанка означає радість, яку нам приносить Христове воскресіння.

Пояснення-словничок: тривога — страх, переляк (anxiety, fear); вартівник — сторож (guard); засуд — вирок, присуд (sentence, verdict); намісник — високий рангою урядовць, що виконує владу від імени володаря; фарисеї — члени релігійно-політичної секти-громади, що жили в Палестині за часів Ісуса Христа; настоювати — вперто домагатися (to insist); розбійник — розбійшак (robber, bandit); намазати — намастити (to smear, to oil).

ВІТАЄМ ХРИСТА, ЩО ВОСКРЕС

Великдень, Великдень, Великдень, іде,
Великдень — нам радість і сміх,
За руку весну із собою веде
І сонцем сміється до всіх.

Кругом зеленіють поля і лани
Під лагідним вітру крилом,
Ми ж діти, мов квіти дзвінкої весни
Радіємо сонцем, теплом.

Вже дзвони заграли, до церкви пора,
Там радість, там смуток вже щез,
У щирій молитві уся дітвора
Вітає Христа, що воскрес.

А потім пісні у церковнім дворі,
Гагілки гнучкий хорівід —
Біляві хмарини пливуть угорі
І дивляться дітям у слід.

БРУНЬКИ

Упав сніжок на бережок
Не видно вже було й стежок,
Стирчав там кущик у снігу,
А вітер вовком вив: гу-гу!

Сніжок лежав, сніжок білів,
У стужі бідний кущик млів,
Сухий, без листя, без чуття,
Здавалось — в нім нема життя.

Та раптом теплий день настав,
Сніжок розтав, водою став,
Прокинувся кущик край ріки
І — диво! — має вже бруньки.

С т у ж а — cold; розтавати — to melt
away, to thaw; б р у н ь к а — bud.

Ярослава МАНДЮК

Ілюстрації Ніни МРИЦ

ДИВНА ПОДОРОЖ ГОРОШКА

Задумала стара бабуса своїй дочці горошка послати, щоб вона його в городчику посадила та й мала з нього потіху.

От, кличе мишку сіреньку й каже:

— Поклади горошка у возика й завези моїй дочці Орісі, що живе за лісом під зеленим горіхом у білому дворі.

Мишка послухала, хоч як дуже їй не хотілося лишати теплого кутка. Прикрила перинкою горошка, запряглася до возика та й повезла. Везе вона так день, і другий, і третій. коли це глянь! — на дорозі велика калабаня.

— Ой, лишенько моє! — заплакала мишка. — Як це море перейти?

— Візьми, мишко, мене в зубки й перепливемо, — порадив горошок.

Згодилася мишка на цю раду, взяла горошка в зуби і пливе. Коли це, на лихо, приплила велика качка й каже: „Ква!”, себто: що ти несеш? Мишка не відзивається — боїться горошка випустити з рота.

— Ква! — грізно квакнула качка, підливаючи ближче.

— Горошка везу! — відповіла мишка, а горошок шубовств у воду... Заплакала мишка і

прохає качку, щоб їй горошка добула з води.

— Добре, — каже качка, — але за це ти мені казку розкажи, бо я дуже люблю казки.

— Розкажу казку, тільки добудь мені горошка!

Поринула качка у воду — й уже в неї в дзьобі горошок.

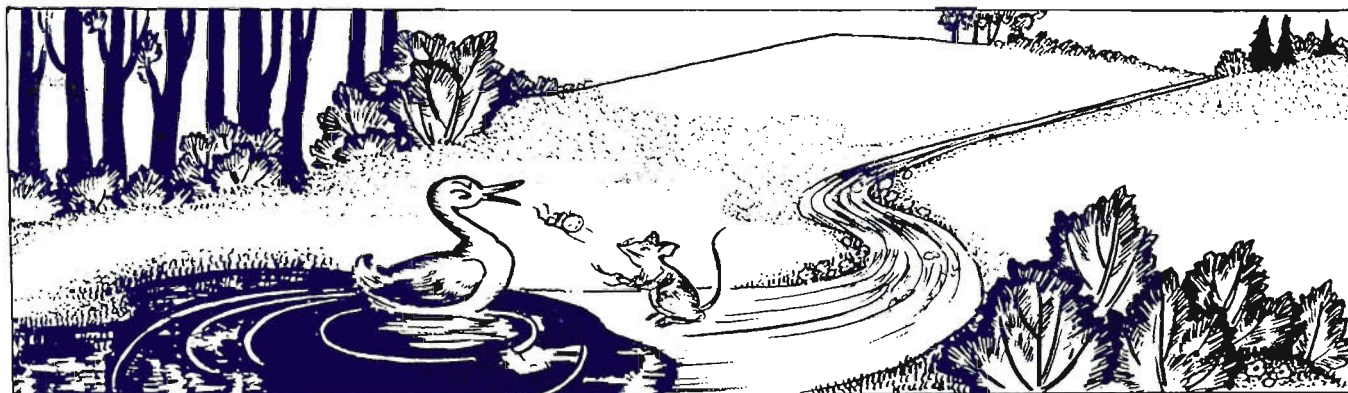
От мишка й розказує:

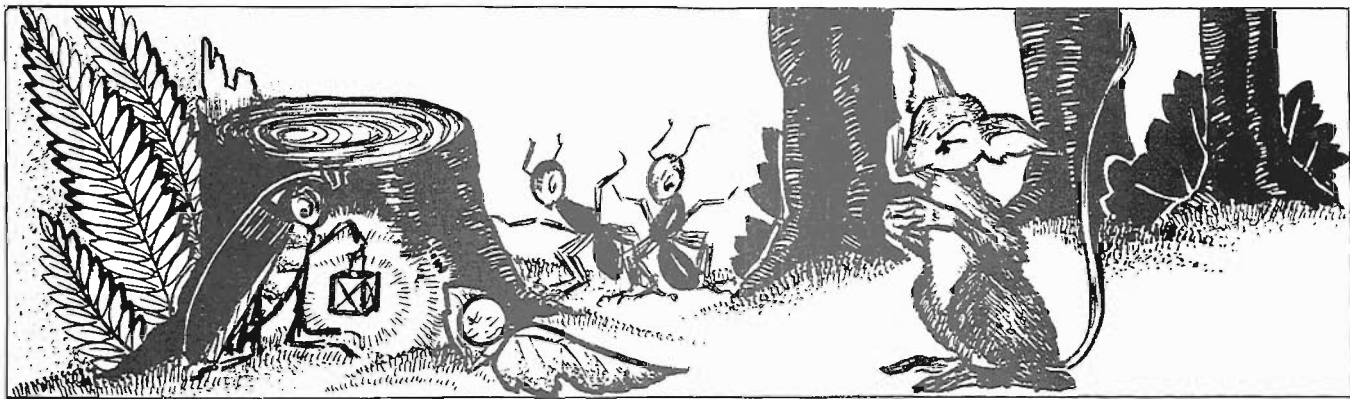
— За високими горами, за густими лісами було качаче царство. А що там дуже пекло сонце, то качки парасольками голови закривали. Звідкись зайшов туди індик. „Буль, буль, буль! А це що за мода така? Дайте й мені парасольку!” і кинувся відбирати в одної качечки парасольку. Зчинився крик, бійка, качки вискубли в нього все пір'я з хвоста та й пообривали коралі...

— Добре йому так! — не втерпіла качка, а горошок плиг з дзьоба, а мишка його хвать і в ноги! Біжить, біжить, стала оглядається — нема погоні.

Відідхнула свобідніше. Поклала горошка до возика, прикрила перинкою та й каже: „Сиди тихо й не рухайся!”

Ідуть вони, їдуть, аж тут великий ліс. Зовсім уже темно стало. Зачепився візок за пенька, перекинувся, і горошок десь пропав. Зажурилася мишка:

що робити? Аж ось чує — хтось сіпає її за кожушину.

— Чого ви тітко так зажурилися?

То були дві червоні мурашки.

— Як же ж мені, — каже мишка, — не журитися? Везла я горошка до бабиної дочки, а він мені десь у лісі загубився.

— Не журіться! Он там, під дубом, дідусь Святойванський живе. Він має ліхтарика, то вам горошка знайде.

Пішли вони у трьох до діда і прохають його:

— Дідусю, допоможіть у пригоді — горошок десь загубився!

Узяв дід ліхтарика, і кинулися всі горошка шукати. Шукають, шукають, врешті чують — щось хропе. Кинулися під пеньчок, а то горошок, спить, мов забитий, і хропе на весь ліс.

— Ото, — каже мишка, — капосний! Ми стільки його нашукалися, а він спить собі та й гадки ні про що не має.

Ухопила мишка горошка за сорочину, подякувала дідусеві й мурашкам та й побігла. Посадила його у візочок, прикрила перинкою й везе, та вже втомилася так, що ледве дише. Задумала вона до куми, рудохвостої мишки, поступити на нічліг. Хоч хата тісненька була, та якось примістила кума куму, ще й горошка поклала на піч.

Коли це вночі підлазять до горошка малі мишенята; вже й зубки позатанали йому в

животик, гризти хочуть.

— Гвалт! Рятуйте! закричав не-своїм голосом горошок.

Мишенята повтікали, а мишка сіренька схопилася на рівні ноги й біжить до горошка.

— Що тобі, горошку, може голівка болить?

— Ой, тіточко, тікаймо звідсіля: мене мишенята з'їсти хотіли!

Зібралася мишка, посадила горошка на возика, накрила перинкою й везе далі. Минули ліс, а за лісом глянь — біліє хатка під горіхом, а біля воріт стоїть бабина дочка.

Зраділа мишка, а ще більше зраділа Оріся. Взяла мишку на руки, занесла в хату, дала молока, хліба й поклала спати, а в городчику викопала ямку й посадила туди горошка.

Так горошкові невидібно, так тісно ще й темно! От він підперся ніжками, пропорпав дірку, виставив з землі носика й усміхнувся до сонця.

Вийшла Оріся з мишкою на город та з дива аж за голову схопилася.

— Ото, — каже, — цікавий горошок: уже й виліз з землі.

Пояснення-словничок: Горіх — тут горіхове дерево (hazel-nut tree); запрягати (коней до воза) — to harness; калабаня — баяра (pool, slop); поринати (у воду) — to dive; вискувати (пір'я) — to pick; погоня — pursuit, chase; мурашка — ant; хропти — to snore; капосний (хлопець) тут: пустун, шибеник (mischief maker); гвалт! — help!; не-своїм голосом — тут: зміненним від страху.

БУЛИ СОБІ ДІД І БАБКА

(Ілюстрації Ніни Мриц)

Було їх двоє — дід і бабка
З біленького сніжку;
Зліпили Орко, Лесь і Галка
Їх там, на беріжку.

Коли мороз тиснув у січні
І вітер вив гу-гу,
То дід стояв бадьоро, міцно
І баба на снігу.

Та провесняне сонце блисло
Й морозець попустив,
Дід з бабою зовсім розкисли,
І вітер їх звалив.

І де стояли дід і бабка,
Біленькі, снігові,
Виводять хлопці і дівчатка
Гагілку на траві.

Н. Н.

Я МАЮ КИЦЮ Й ПЕСИКА

(Ілюстрація Яреми Козака)

Я маю кицю й песика
І з ними я щоранку
Ходжу по нашій вулиці
Отак — на прогулянку.

Зі мною поруч пес іде,
А киця (це не сміх!)
Вмостилась — відгадайте, де?
На плечах на моїх.

Роляник

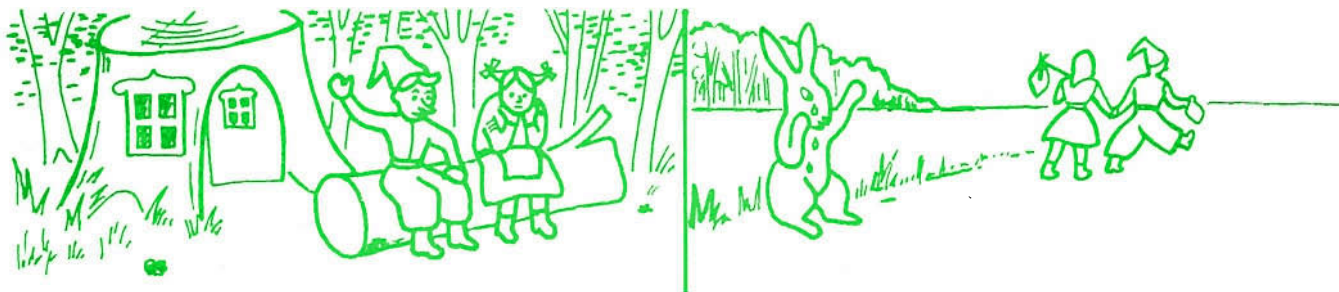
К. ПЕРЕЛІСНА

СТОРОЖ

Наш Петрусь один у хаті,
Та не плаче — песик з ним.
Песик вміє вартувати:
„Гав! гав! гав! Чужого з’їм!”
Шасть під двері: „Хто на ганку?
Не пущу — тобі кажу!
Бачиш зуби? Зразу гамкну!
Тут я хату бережу!

Шасть — швидко побігти, чкурнути, дременути;
гамкнути — в дитячій мові: з’їсти.

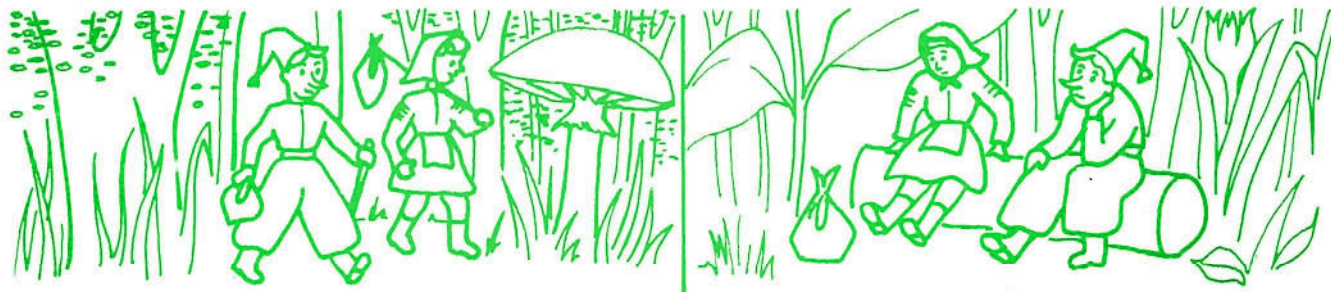
Гоца Дала

Гномик раз сказав до Гоци:
— Жити в цім ліску не хочу.

Нудно тут, у лісі, в лузі,
Та й нудні всі наші друзі.

Гном із Гоцою зібрались,
З лісу рідного забрались.

Мандрували щось три дні,
Опинились в чужині.

Йдуть помалу Гоца й гном,
Розглядаються кругом.

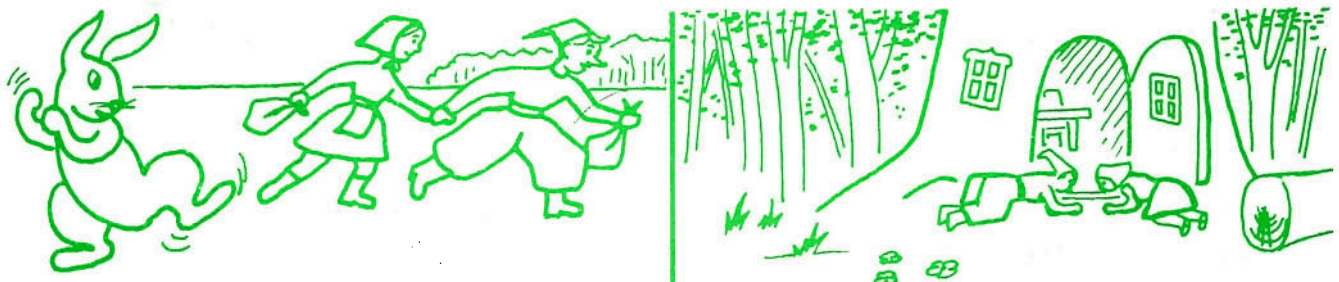
Сіли в лісі, спочивають,
Посумніли і зідхають.

Каже гном: — Я затужив
За лісочком, де я жив.—

Гоца слізеньку зронила:
— Я так само затужила...

Не такі отут квітки,
Ні берези, ні дубки.—

Гоца каже: — То вертаймось,
Лиш нікому не признаємось! —

Звеселіли Гоца з гномом,
Як верталися додому.

А як в хатці Гоци стали,
То поріг поцілували.

ПРО ЛЕСИКА-РОЗУМНИКА

Лесик хоче світ пізнати,
Зрозуміти — як? чому?
І цікаві оченята
Помагають скрізь йому.

Сонце лагідне сховалось,
Вітер віє, аж гуде,
Лесик — в хату: — Лихо сталося!
Мамо, небо наше йде!

— Це ідуть по небу хмари, —
Каже мама, сміючись, —
Білі хмари, мов примари,
Упадуть дощем колись.

Коли вечір насувався,
Лесь прибіг і закричав:
— Тату, місяць розірвався
І в басейн до нас упав!

Треба місяць рятувати,
Із басейну витягати,
Бо за ним заплачуть зорі,
Ще попадають із горя...

Тато каже: — Мудрий сину,
Це ж відбиток у воді,
Місяченька половина
В небі схована тоді.

Підростеш і будеш знати,
Розумітись на зірках,
Як до місяця літати
У ракетах-літаках.

Закружляли в Лесьа мислі,
От якби усе він знав!
Бачить, а дідусь у кріслі
В окулярах задрімав.

В окулярах добре спить, —
Лесь міркує в голові, —
Шоколяда як присниться,
В окулярах — буде дві.

З дідусем вели розмову
І читали книжечки,
Лесь питав іще та й знову
І про сонце й про зірки.

— Ти, розумнику, без ліку
Все питаєш — як? і де?
Лесь прислухався: — А звідки
Голос твій, дідуню, йде?

Годі, внучку, треба спати!
Бачу, сон тебе бере...
Лесик сонні оченята
Кулачками міцно тре.

БРАТИ ГРІМИ

Ілюстрації Михайла МИХАЛЕВИЧА

ТРИ БРАТИ

(Німецька казка)

Дуже давно, багато років тому жив собі чоловік, що мав трьох синів. Виросли сини, один кращий за другого. От і каже їм батько:

— Повиростали ви, сини мої, вже великі, час вам за діло братись. Ідіть у світ широкий — людей побачите, якогось діла навчитесь. А хто з вас вернеться найкращим майстром, тому я залишу свою хату та й усе, що маю.

Розійшлися хлопці по білому світу. Три роки мандрували по чужих країнах, кожен навчився щось робити. От через три роки і вернулися додому, до свого батька.

— Добридень, тату! — кажуть.

— Добридень, діти! — відповідає батько. —

Ну, навчились якогось ремесла?

— Так, — кажуть, — навчились.

— Чого ж ви навчились?

— Я, — сказав наймолодший син, навчився голити.

— Я, — сказав середуший син, — навчився коней підковувати.

— А я, — сказав найстарший, — фехтувати навчився.

— От і добре, — на те батько, — але ж я хотів би побачити, чи спритно ви вмiєте голити, кувати, фехтувати.

А тут якраз біг полем засць.

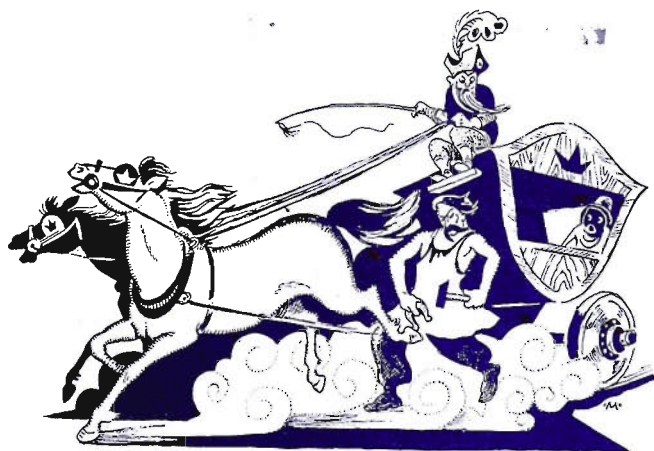
— Ех! — вигукнув наймолодший син, що вмiє голити. — Тебе мені якраз і треба!

Схопив миску й мило, зробив мильну піну, наздогнав зайця, на бігу намилив йому мордочку і виголив обидві щоки. Та як чисто, як гарно виголив! Ані трішечки не порізав, ані одної волосинки не лишив.

— Чиста робота! — сказав батько. — Спритно голиш!

Тільки це сказав, як на шляху з'явилася карета.

— А ну ж, — каже середуший син, який навчився коней підковувати. — Подивіться, тату, і на мою роботу!

Побіг середущий син за каретою, наздогнав її, відірвав у коня на повному бігу всі чотири старі підкови і відразу підкував новими.

— Чудова робота! — Сказав батько, — не гірша, як у твого брата.

— Ну, то дозвольте ж, тату, і мені показати своє вміння! — заговорив найстарший син.

— Що ж, — каже батько, — покажи!

А якраз у той час пішов дощ. Узяв старший син свою шпагу та й почав крутити нею над головою. Так швидко крутив, що ні одна краплинка дощу не впала йому на голову. Дощ ллє, як з відра, а найстарший син тільки крутить шпагою над головою і стоїть собі сухенький, неначе під дахом. Усі дощові краплинки відбиває

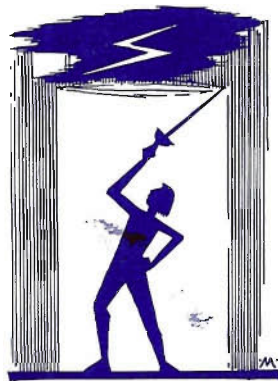
шпагою. Побачив це батько, здивувався та й каже синам:

— Ви всі таки майстри свого діла. Не знаю, кому з вас залишити хату та все майно. Живіть усі разом — так буде найкраще!

Пристає на батьківське слово сини і до сьогодні живуть у батьковій хаті всі разом щасливо та дружньо.

Переказала Н. Л. М.

Пояснення-словничко: **майстер** — той, що дуже добре вміє щонебудь робити (artisan, expert); **ремесло** — handicraft; **кувати (коней)** — to shoe; **фехтувати** — битися шаблею чи шпагою (to fence); **шпага** — staff sword; **мильний** — soapy; **карета** — carriage, coach; **підкова** — horse-shoe.

Леонід. ПОЛТАВА

Р И Б И

(Ілюстрація Петра Холодного)

Є різні риби у воді:
Товсті, худенькі і худі,
Дрібненькі рибки-мапюни,
І є великі — от такі!

Є войовничі — із мечами,
Є з довжелезними хвостами,
Є рибки срібні й золоті,
Є дуже мудрі, є й пусті...

Живуть вони в ріці і в морі,
І все беруться до розмов,
Але ніколи не говорять —
Не знають риби жадних мов:

Набравши в ротики води,
Вони мовчать.
Мовчать завжди!

НА ТРАВНИКУ

(Ілюстрація Яреми Козака)

Як прослали рушничок
на зелений травничок,
сіли ляля та ведмедик,
Ще й жовтенький гусачок.

Біг колючий їжачок
із сотнями голочок,
зупинився, всіх обнюхав,
відвернувся і... мовчок.

Прилетів сюди шпачок.
Той музика-співачок,
Подивись на гарну лялю —
з-під крила бере смичок.

А коли заграв шпачок
веселенький гопачок,
йде навприсядки ведмедик
і тупцює гусачок.

НАД МОЇМ ВІКНОМ

(Ілюстрація Миколи Бутовича)

Все радіє навесні,
Спів та щебет голосні
задзвеніли під дашком
над моїм вікном.

Я вже чую, то й не сплю,
швидко з ліжечка встаю,
вибігаю у садок
до моїх пташок.

Подивлюсь, як ластівки
ліплять глиняні хатки,
аж чотири під дашком
над моїм вікном.

Глиняні хатки — це гніздечка з глини,
що їх ліплять ластівки під стріхами.

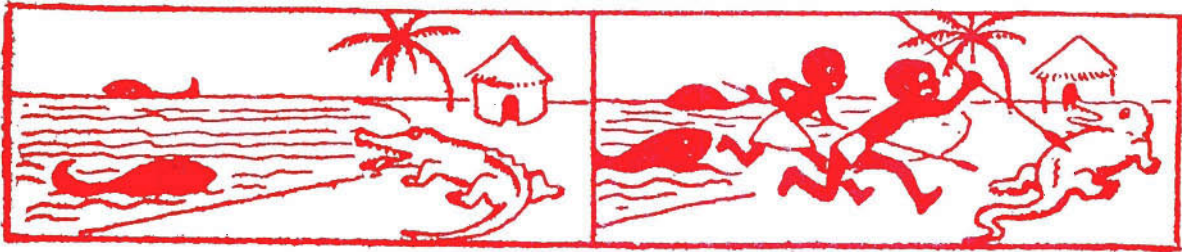

Загадка

Що то за БАБА сидить на столі,
А надокколо, мов внуки малі,
Масло і яйця, кругла ковбаска,
Шинка і сирник і бубликів в'язка?

Що то за БАБА
Вгадайте, будь ласка!

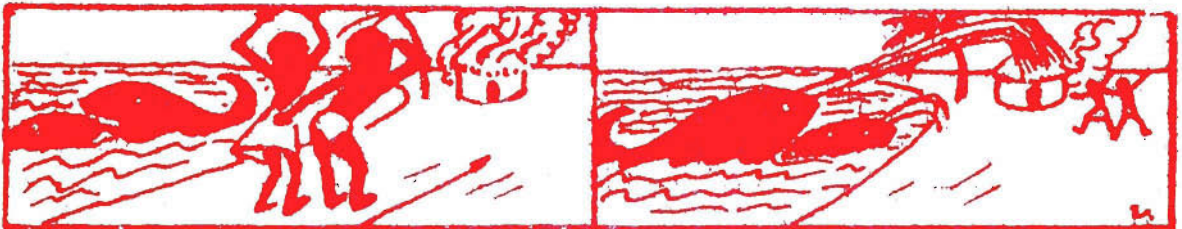
КИТИ І НЕГРЕТЯТКА

Китенятко раз маленьке
відлучилося від неньки
І поплило ген по хвилі
Три або чотири милі.
Може б далі ще заплило,
Та, на лихо, заблудило.
Утомилось хоче спати,
А матусі не видати.

Враз зраділо китенятко:
Видно острів, пальми, хатку,
А до того на додаток
Двос чорних негретяток.
„Тут собі я відпочину
На пісочку хоч годину”, —
Китенятко так сказало
Й солоденько задрімало.

Китенятко смачно спало
І не бачило, не знало,
Що із річки коло хати
Виліз крокодил зубатий.
І підкравсь до китеняти,
Щоб його — ах, жах! — спіймати,
А тоді вигідно сісти
Й китенятко смачно з'їсти.
Це побачили із хатки
Кучеряві негретятка,
Гострі списи ухопили
І прогнали крокодила.
Раптом коло китеняти
Виринула з моря мати,
Раді мама і дитина,
Що минула зла година.

Враз скричали негретятка:
Загорілась їхня хатка,
Валить дим стовпом із хати —
Хто допоможе рятувати?

Хто? Китиха й китенятко
Це зробили швидко-гладко:
З ротів водограй пустили
І пожежу загасили.

НЕВИБАГЛИВИЙ

Тітка: — Васильку, як будеш чемний, дам тобі новенького, блискучого цента.

Василько: — Тіточко, може маєш забрудженого, старого долара?

ЛЕГКО ЧИ ТЯЖКО?

Батько: — Михасю, чи питання на іспиті були тяжкі?

Івась: — Питання були легкі, але я мав труднощі дати на них відповіді.

НЕ МАВ ЧАСУ

Син: — Тату! Я впав у bagno!

Батько: — Що? В новеньких питаннях?!

Син: — Я не мав часу скинути їх!

ЯК ВАСИЛЬКО СПІЙМАВ ЛИСА

І по цей бік ліс, і по той бік ліс, а посередині над річкою — село. Був собі в тому селі хлопчик, Васильком звався. Ніколи не дармував, мамі завжди помагав: то дровець нарубає, то води з криниці принесе, але головною його роботою було гусей пасти.

Розумний був Василько, він усе знав: і чому веселка з'являється на небі, і де найкращі гриби ростуть, і з якого дерева буває найкраща сопілка. А того, що в лісі, в гушавині, живе лис, Василько не знав. Бо лис хитрий був, сліди за собою пушистим хвостом, мов мітлою, замітав, завжди в кущах ховався і вдень людям не показувався на очі. Недарма кажуть: хитрий, як лис!

А лис, відомо, ласун на свіже м'ясе — на курочки, на гуси, на каченята. Та й викрадати їх він був великий майстер. Підкрадеться, бувало, в луг або під самий тин, вискочить з-під куща чи з бур'яну, хапне за шию, стисне зубами міцно і швидко, що бідолашна птаха й крикнути не встигне — і вже поніс її у ліс, до своєї нори...

От стала в тому селі пропадати домашня птиця. В одної господині курочка ввечері не прийшла на сідало, другій качечки забракло, третя ходить по сусідах, розпитує, де її гуска поділася...

А був у того Василька гусак, старий мудрагель. Пішов він раз одинцем до річки води напиться. Тільки ступив ногою на луг — а з-за куща гульк лис!

— Ага, маю тебе, небоже! — каже лис. — Буде з тебе смачний обід. А в мене сьогодні якраз уродини!...

Бачить гусак — біда! Пішки не втече, а до того, щоб підлетіти, нема де розігнатись. От і гусак каже:

— Ну, що ж, їж, коли мені так судилось! Я в тебе тільки одного прошу: дозволь мені з цим світом попрощатися, перед смертю ще раз потанцювати.

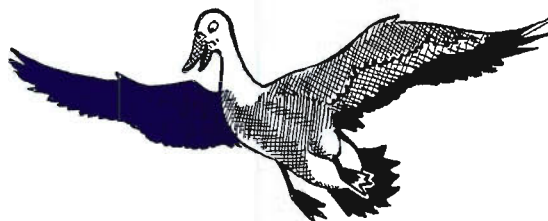
Лис був цікавий, як те прощання буде виглядати.

— Танцюй, тільки недовго! — сказав —

Я голодний.

Лише хвилинку, хвилиночку! — промовив гусак,

став підстрибувати, вдавав, ніби то він справді танцює, а далі розправив крила, махнув ними раз, другий, а далі знявся в повітря і з криком полетів у село. А лис тільки облизався та присоромлений потюпав у ліс.

Прилетів гусак у село й розповів гускам свою пригоду. Цілий вечір гуси гелготіли, журилися. Журився і Василько, йому шкода було курочок і гусочок. Чув від діда Андрія, що то лис полює на домашню птицю.

— „Стривай же, Микитко! Мушу я тебе дістати в свої руки!” — подумав Василько. — Тільки як? Рушниці не маю, пастки наставляти не вмію... Що мені робити?”

Думав, думав, узяв пів хлібини, натер її салом, пішов у ліс і поклав хліб на галяві. Приходить на другий день — хліба нема! Певно з'їв лис! Узяв Василько другу половину хлібини, натер ковбасою і поклав край галяви біля старезної липи. У стовбурі липи, вище від корення, було велике дупло. І цю другу половину хлібини лис уночі з'їв.

— „О, як так, то й на третю ніч лисюга прийде сюди!” — подумав Василько. Приніс три великі хлібини ще й вудженого свинячого хвостика і поклав це все в липу, в дупло. А дупло величеське тільки отвір до нього вузький.

Уночі прийшов лис на галяву, нюшить — щось пахне! Запах привів його простісінько до дупла, а там — хлібини! Лис довго не вагався, протиснувся в дупло і давай халасувати хліб. З'їв одного буханця, забрався до другого, а нарешті строчив і третього. От, тепер тільки б побігти додому та й смачненько виспатися! Та лихо! Хоч лис вилізти з дупла і не може! Наївшись, він став такий грубий, що крізь отвір не протиснеться. Хоч як пручався, хоч як силкувався — нічого не вдіє. Спіймався у липовому дуплі, мов у пастці...

А вдосвіта приходить до лісу Василько, з ним дід Андрій і ще троє сусідських хлопців. Дивляться — з дупла визирає перелякана лисяча морда.

— А, здоров, Микито! — закликали хлопці. — Впіймався! Прощайся, небоже, тепер з курочками і з гусочками!

Розрубали отвір дупла і забрали лиса в мішок.

Тепер лис — уже не грабіжник. Він живе в зоологічному парку за залізною огорожею. У скелі нора — це його мешкання. Збоку дзюрчить струмок, розливається ставочком. Їсти приносить доглядач, а люди приходять, стають біля огорожі й дивляться на лиса.

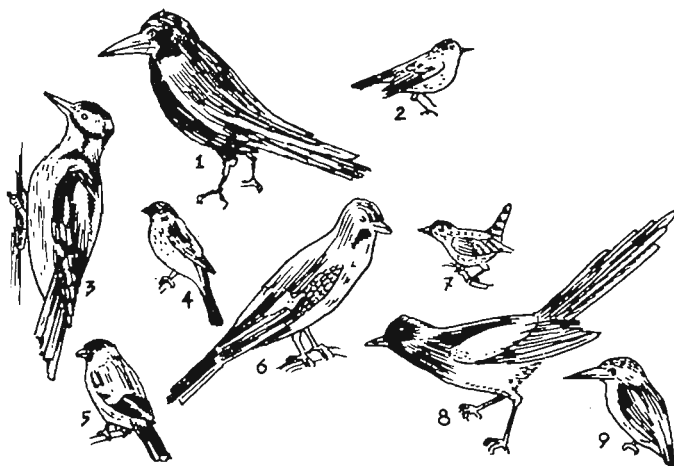
Отак він і живе. Парк схожий на ліс, але в лісі немає залізної огорожі, що не пускає лиса ходити, куди хочеш. Лис згадує рідний ліс і тужить за волею, але годі!

Пояснення-словничок. Со пілка — cow-flute; гу щавина — густі куші (thicket, brushwood); пу шистий — fluffy, downy; ла сун — той що любить чимсь поласувати (sweet tooth); лу г — лука (meadow) бу р'я н — weeds; сі да ло — поперечина, же р д и на — на якій у курнику ночують кури, (perch, rod); гу сак — gander; му дра гел ь — хитромудрий (complicated); по тю па ти — іти малими кроками (to trip, to mince) ка п кан — лапка, пастка на звірів, тут: foxtrap; ду пло — порожнє місце в дереві (hollow); хлі бина або буханець (loaf, bread) ко п ч е н и й — smoked; ли па — linden; ха ла су ва ти — жадібно їсти; мор да — рот тварини (muzzle, snout).

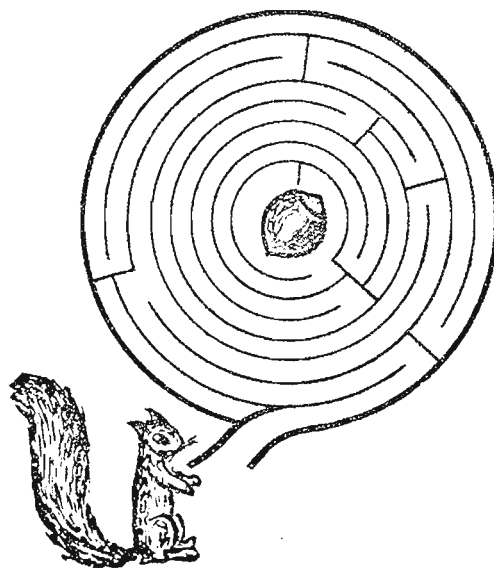
КУТОК назва

НАЗВИ ПТАХІВ

1. Галка чорна, 2. Корольок, 3. Дятель звичайний, 4. Горобець, 5. Свігур, 6. Сойка чубата, 7. Кропивник (волове очко), 8. Сорока, 9. Рибалочка, водомороз.

ДОРІЖКА ДО ГОРІШКА

Допоможіть вивірці знайти в оцьому лябіринті доріжку до горішка. Коли вже дійде до горішка, скажіть їй „смачного”!

ПОСЛУШНИЙ

Учитель: — Грицю! Чому ти спізняєшся до школи кожного ранку?

Гриць: — Бо кожного разу, коли наближаюсь до перехрестя, бачу напис: „Повільно — школа!”

Історична казка **БОГДАН-СИЧОВИЙ СТРИЛЕЦЬ** Ukrainian tale **BOHDAN-SICHOVY STRILETS**

РОЗДІЛ XXVII : НАРОДНІ ПОВСТАНЦІ

CHAPTER XXVII: NATIONAL GUERRILLAS

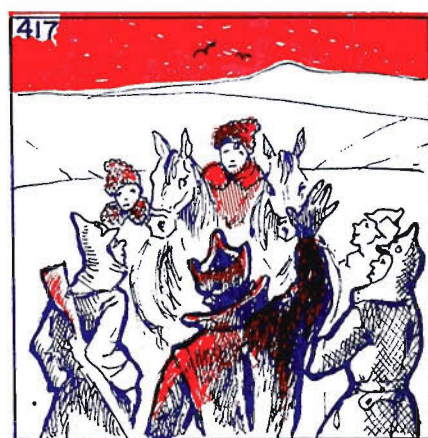
На другий день Богдан і Дмитро перебралися в селянську одягу і поїхали на розвідку.

Next day Bohdan and Dmytro donned peasant cloths and took off for surveillance.

Раптом з лісу вийшло п'ятеро червоних вояків.

Suddenly five Red soldiers came out of the woods.

Червоні вояки обступили сани і запитали: „Чи в селі є петлюрівське військо?”

They surrounded the sled and asked: “Are there Petlura’s soldiers in the village?”

— Є якесь військо, — обережно відповів Богдан. — А ви що — на розвідці чи збилися з дороги?

“There are some soldiers,” replied Bohdan carefully. “And how about you? Are you sentries or did you get lost?”

— Ми... ми хотіли б до петлюрівців... Ми — українці. Нас узяли силоміць до червоної армії.

“We... we would like to join the Petliurites. We are Ukrainians. We were forced to join the Red Army.”

По довшій розмові Дмитро повів „червоних” у село, а Богдан сам поїхав далі.

After a lengthy conversation, Dmytro took the “Reds” into the village, while Bohdan continued on alone.

(Продовження буде)

(To be continued)